

ผลตอบแทนจากการทำส่วนกล้วยหอมทอง

การวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายในการทำส่วนกล้วยหอมทอง

การวิเคราะห์รายได้ในการทำส่วนกล้วยหอมทอง แยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก จะใช้ราคาเฉลี่ยของราคาขายของเกษตรกรเป็นเกณฑ์

$$\text{ราคาขายเฉลี่ย} = \frac{\text{รายได้รวม}}{\text{ผลผลิตรวม}}$$

สำหรับในปีการเพาะปลูก 2527/2528 นี้ ราคาขายกล้วยหอมทองที่เกษตรกรได้รับเฉลี่ย 28.24 บาท¹ รายละเอียดรายได้และค่าใช้จ่ายในการทำส่วนกล้วยหอมทอง จากตารางที่ 5.1 มีดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่

รายได้เฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 8,199.77 บาท ต้นทุนการปลูกต่อไร่เท่ากับ 8,964.42 บาท ผลขาดทุนสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 764.65 บาท อย่างไรก็ตามแม้จะมีผลขาดทุนสุทธิ แต่เกษตรกรก็ยังคงยึดอาชีพการทำส่วนกล้วยหอมทองเป็นอาชีพหลัก ทั้งนี้เนื่องจากเกษตรกรคำนวณผลกำไรขาดทุนจากการเพาะปลูกโดยใช้เกณฑ์เงินสด โดยไม่นำค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสดมารวมคำนวณเป็นต้นทุนการปลูก ต้นทุนการปลูกตามเกณฑ์เงินสดนี้จะประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสดทั้งสิ้น ดังนั้นแม้ว่าเกษตรกรจะมีผลขาดทุนสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 764.65 บาท แต่เมื่อนำผลขาดทุนสุทธิมาปรับด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่เป็นเงินสด ซึ่งได้แก่ ค่าหน่อกล้วยเฉลี่ยไร่ละ 552.17 บาท ค่าแรงงานครัวเรือน

¹ รายได้รวม	=	4,588,150.- บาท
ผลผลิตรวม	=	162,470 เครือ
ราคาขายเฉลี่ย	=	$\frac{4,588,150.-}{162,470}$
	=	28.24 บาท/เครือ

ตารางที่ 5.1 รายได้ ต้นทุนและกำไร จากการทำสวนกล้วยหอมทองในเนื้อที่เพาะปลูก
ขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-39 ไร่	เนื้อที่ 40 ไร่ขึ้นไป
1. ผลผลิตต่อไร่ (เครือ)	290.36	287.65	306.25
2. ราคาขาย (บาท/เครือ)	28.24	28.24	28.24
3. รายได้ทั้งหมด (บาท/ไร่) (1 x 2)	8,199.77	8,123.24	8,648.50
4. ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	8,964.42	6,751.41	6,795.78
5. กำไร (ขาดทุน) สุทธิ (บาท/ไร่) (3 - 4)	(764.65)	1,371.83	1,852.72
6. ค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	5,163.79	5,183.58	5,759.26
7. กำไรสุทธิที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่) (3 - 6)	3,035.98	2,939.66	2,889.24

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เฉลี่ยไร่ละ 3,048.81 บาท และค่าเสื่อมราคาเครื่องมือการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 199.65 บาท
เกษตรกรผู้ทำสวนขนาดเล็กจะได้รับรายได้สุทธิตามเกณฑ์เงินสดเฉลี่ยไร่ละ 3,035.98 บาท

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่

รายได้เฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 8,123.24 บาท ต้นทุนการปลูกต่อไร่เท่ากับ 6,751.41 บาท กำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 1,371.83 บาท เมื่อนำกำไรสุทธิมาปรับด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่เงินสด ซึ่งได้แก่ ค่าหมอกกล้วยเฉลี่ยไร่ละ 300 บาท ค่าแรงโดยตรงเฉลี่ยไร่ละ 1,066.53 บาท และค่าเสื่อมราคาเครื่องมือการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 201.30 บาท เกษตรกรจะได้รับกำไรสุทธิตามเกณฑ์เงินสดเพิ่มขึ้น เป็นกำไรสุทธิตามเกณฑ์เงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,939.66 บาท

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไป

รายได้เฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 8,648.50 บาท ต้นทุนการปลูกต่อไร่เท่ากับ 6,795.78 บาท กำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 1,852.72 บาท เมื่อนำกำไรสุทธิมาปรับด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่เงินสด ซึ่งสำหรับสวนขนาดใหญ่แล้ว ค่าใช้จ่ายที่ไม่ใช่เงินสด ได้แก่ ต้นทุนค่าหมอกกล้วยเฉลี่ยไร่ละ 416.67 บาท ค่าแรงโดยตรงเฉลี่ยไร่ละ 8.33 บาท ค่าใช้ที่ดินเฉลี่ยไร่ละ 492.- บาท และค่าเสื่อมราคาเครื่องมือการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 119.52 บาท เจ้าของสวนจะได้รับกำไรสุทธิตามเกณฑ์เงินสดเพิ่มขึ้น เป็นกำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 2,889.24 บาท

การเปรียบเทียบรายได้และค่าใช้จ่ายของการทำสวนกล้วยหอมทองขนาดต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์รายได้และค่าใช้จ่ายของการทำสวนกล้วยหอมขนาดต่าง ๆ พบว่า

1. รายได้ของสวนแต่ละขนาดไม่แตกต่างกันมากนัก ดังจะเห็นได้ว่าส่วนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่สูงสุด คือสวนขนาดใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยไร่ละ 8,648.50 บาท สูงกว่าสวนขนาดกลางเฉลี่ยไร่ละ 525.26 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 6.07 $(\frac{525.26}{8,648.50} \times 100)$ และสูงกว่าสวนขนาดเล็กเฉลี่ยไร่ละ 448.73 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.19 $(\frac{448.73}{8,648.50} \times 100)$

2. สวนขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิสูงสุดเฉลี่ยไร่ละ 1,852.72 บาท สูงกว่าสวนขนาดกลางเฉลี่ยไร่ละ 480.89 บาท ซึ่งเมื่อพิจารณาในด้านต้นทุนการปลูกแล้ว สวนขนาดใหญ่และสวนขนาดกลางมีต้นทุนการปลูกต่างกัน 44.37 บาท หรือคิดเป็นร้อยละเพียง 9.23

$(\frac{44.37}{480.89} \times 100)$ ดังนั้นความแตกต่างของกำไรสุทธิของส่วนทั้งสองขนาด จึงมีสาเหตุมา

จากความแตกต่างในรายได้เป็นสำคัญ รายได้ของส่วนทั้งสองขนาดนี้ต่างกัน 525.26 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 109.23 $(\frac{525.26}{480.89} \times 100)$ สำหรับกำไรสุทธิของส่วนขนาดใหญ่ และส่วน

ขนาดเล็ก ส่วนขนาดใหญ่มีกำไรสุทธิสูงกว่าส่วนขนาดเล็กเฉลี่ยร้อยละ 2,617.37 บาท ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างของรายได้ เฉลี่ยร้อยละ 448.73 บาท และความแตกต่างของต้นทุนเฉลี่ยร้อยละ 2,168.64 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบเป็นอัตราส่วนจะเห็นได้ว่า ความแตกต่างของกำไรสุทธิของส่วนขนาดใหญ่และขนาดเล็ก เนื่องมาจากความแตกต่างของรายได้ร้อยละ 17.14

$(\frac{448.73}{2,617.37} \times 100)$ และความแตกต่างของต้นทุนร้อยละ 82.86 $(\frac{2,168.64}{2,617.37} \times 100)$

3. เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์เงินสด จะพบว่า ส่วนขนาดเล็กมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดสูงสุดเฉลี่ยร้อยละ 3,035.98 บาท สูงกว่าส่วนขนาดกลางเฉลี่ยร้อยละ 96.32 บาท สูงกว่าส่วนขนาดใหญ่เฉลี่ยร้อยละ 146.74 บาท ซึ่งทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ส่วนขนาดเล็กมีต้นทุนที่เป็นเงินสดต่ำ จึงมีผลทำให้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสดมีค่าสูง

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการทำส่วนกล้วยหอมทอง

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการทำส่วนกล้วยหอมทอง แยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก จะใช้ราคาขายกล้วยหอมทอง โดยเฉลี่ยที่เกษตรกรได้รับเป็นราคาขายของเกษตรกร และการวิเคราะห์ห้ละพิจารณาใน 2 ลักษณะ ดังต่อไปนี้

อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย : (Net Profit Margin)

เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการทำกำไรของเกษตรกร เมื่อเปรียบเทียบกำไรสุทธิกับค่าขาย

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ค่าขาย}} \times 100$$

รายละเอียดอัตราผลตอบแทนต่อค่าขายในการทำล่วนกล้วยหอมทอง แยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก จากตารางที่ 5.2 มีดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่

เกษตรกรได้รับผลขาดทุนสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 764.65 บาท ซึ่งทำให้มีอัตราผลขาดทุนต่อค่าขายเท่ากับร้อยละ 9.33 แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรจะมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 3,035.98 บาท ทำให้ได้รับอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อค่าขายเท่ากับร้อยละ 37.03

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่

เกษตรกรมีกำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 1,371.83 บาท ทำให้ได้รับอัตราผลตอบแทนต่อค่าขายเท่ากับร้อยละ 16.89 และเมื่อพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด ส่วนขนาดนี้จะได้กำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเฉลี่ยไร่ละ 2,939.66 บาท ทำให้ได้รับอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อค่าขายเท่ากับร้อยละ 36.19

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไป

เจ้าของล่วนจะมีกำไรสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 1,852.72 บาท ทำให้ได้รับอัตราผลตอบแทนต่อค่าขายเท่ากับร้อยละ 21.42 และเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์เงินสด เจ้าของล่วนจะมีกำไรสุทธิที่เป็นเงินสดเท่ากับ 2,889.24 บาท ทำให้ได้รับอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อค่าขายเท่ากับร้อยละ 33.41

การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อค่าขายของล่วนกล้วยหอมทองขนาดต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อค่าขายของการทำล่วนกล้วยหอมทองขนาดต่าง ๆ พบว่า

1. ล่วนขนาดใหญ่ให้อัตราผลตอบแทนต่อค่าขายสูงสุด เท่ากับร้อยละ 21.42 สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดกลางร้อยละ 4.53 และ สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดเล็ก ร้อยละ 30.75
2. เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์เงินสด โดยดูจากกำไรสุทธิที่เป็นเงินสด ล่วนขนาดเล็กจะให้อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อค่าขายสูงสุด เท่ากับร้อยละ 37.03 สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดกลางร้อยละ 0.84 และ สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดใหญ่ร้อยละ 3.62

ตารางที่ 5.2 อัตราผลตอบแทนต่อค่าขายของการทำส่วนกล้วยหอมทอง ในเนื้อที่เพาะปลูก
ขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-39 ไร่	เนื้อที่ 40 ไร่ขึ้นไป
1. ค่าขายทั้งหมด (บาท/ไร่)	8,199.77	8,123.24	8,648.50
2. ค่าไร่ (ขาดทุน) ลูกรี (บาท/ไร่)	(764.65)	1,371.83	1,852.72
3. ค่าไร่ลูกรีที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	3,035.98	2,939.66	2,889.24
4. อัตราผลตอบแทน (ขาดทุน) (ร้อยละ) ต่อค่าขาย $(2 \div 1) \times 100$	(9.33)	16.89	21.42
5. อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อ ค่าขาย $(3 \div 1) \times 100$ (ร้อยละ)	37.03	36.19	33.41

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน (Rate of Return on Investment)

เป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับ เมื่อมีการเปรียบเทียบกำไรสุทธิกับเงินลงทุน

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{เงินลงทุนต่อไร่}} \times 100$$

การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่นี้จะทำให้ทราบว่า เกษตรกรจะได้รับกำไรหรือขาดทุนจากการทำสวนกล้วยหอมทอง เป็นร้อยละเท่าใดของรายจ่ายลงทุนแยกตามขนาด เนื้อที่เพาะปลูก ซึ่งรายจ่ายลงทุนจะหมายถึง ต้นทุนที่จะให้ประโยชน์ต่อกิจการมากกว่าหนึ่งงวดบัญชี ดังนั้นรายจ่ายลงทุนจึงเป็นจำนวนเงินที่ใช้เพื่อจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการทำสวนกล้วยหอมทอง ได้แก่ รั้วติดหน้าและเครื่องยนต์จุดระหัด เครื่องสูบน้ำและท่อ เรือและเครื่องยนต์หน้า ถังพ่นยา เครื่องพ่นยา เครื่องตัดหญ้า จอบ แพลง และคาน รายละเอียดผลตอบแทนต่อการลงทุน จากตารางที่ 5.3 มีดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่

เกษตรกรมีอัตราผลขาดทุนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 32.04 แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรจะได้รับอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 127.21

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่

เกษตรกรได้รับอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 43.19 และเมื่อพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรจะได้รับอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 92.56

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไป

เกษตรกรได้รับอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 106.93 และเมื่อพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด เกษตรกรจะได้รับอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 166.75

การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำสวนกล้วยหอมขนาดต่าง ๆ

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำสวนกล้วยหอมทอง แยกตามเนื้อที่เพาะปลูก พบว่า

ตารางที่ 5.3 อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำสวนกล้วยหอมทอง ในเนื้อที่
เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-39 ไร่	เนื้อที่ 40 ไร่ขึ้นไป
1. ก้าวไร่ (ขาดทุน) สุทธิ (บาท/ไร่)	(764.65)	1,371.83	1,852.72
2. ก้าวไร่สุทธิที่เป็นเงินสด (บาท/ไร่)	3,035.98	2,939.66	2,889.24
3. เงินลงทุน (บาท/ไร่) (จากตารางที่ 5.3.1)	2,386.66	3,176.06	1,732.71
4. อัตราผลตอบแทน (ขาดทุน)(ร้อยละ) ต่อการลงทุนต่อไร่ $(1 \div 3) \times 100$	(32.04)	43.19	106.93
5. อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อ การลงทุนต่อไร่ (ร้อยละ) $(2 \div 3) \times 100$	127.21	92.56	166.75

หมายเหตุ : อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่นี้อาจจะสูงกว่าความเป็นจริง เนื่องจาก
เป็นค่าที่คำนวณได้จากค่าเฉลี่ยของเงินลงทุนต่อไร่

ตารางที่ 5.3.1 เงินลงทุนทำส่วนกล้วยหอมทอง ในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดต่าง ๆ เฉลี่ยต่อไร่
ปีการเพาะปลูก 2527/2528

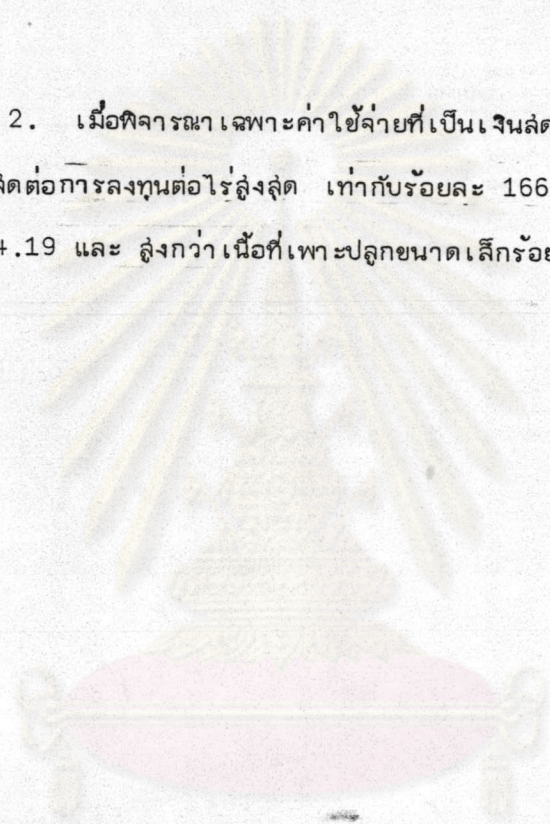
หน่วย: บาท

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-39 ไร่	เนื้อที่ 40 ไร่ขึ้นไป
1. รั้วและเครื่องยนต์, เครื่องสูบน้ำ และท่อ	1,903.62	1,035.29	375.-
2. เรือ	-	917.65	604.17
3. เครื่องยนต์รดน้ำ	-	947.06	416.67
4. ถังพ่นยา	62.68	9.12	-
5. เครื่องพ่นยา	-	-	237.50
6. เครื่องตัดหญ้า	-	177.65	47.50
7. จอบ คาน และอื่นๆ	420.36	89.29	51.87
รวม	2,386.66	3,176.06	1,732.71

ที่มา: จากตารางที่ 4, 5, และ 6 ภาคผนวก ก

1. ส่วนขนาดใหญ่ให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่สูงสุด เท่ากับร้อยละ 106.93 สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดกลางร้อยละ 63.74 และสูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดเล็ก ร้อยละ 138.97 ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อที่เพาะปลูกขนาดนี้มีกำไรสุทธิเฉลี่ยต่อไร่สูง และมีเงินลงทุนเฉลี่ยต่อไร่ต่ำ แม้ว่าส่วนขนาดใหญ่จะมีการลงทุนในเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตรต่าง ๆ มากกว่า ส่วนขนาดอื่น ทำให้มีเงินลงทุนรวมสูง แต่เมื่อเฉลี่ยต่อพื้นที่เพาะปลูกจำนวนมาก การลงทุนเฉลี่ยต่อไร่จึงมีค่าต่ำ

2. เมื่อพิจารณาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสด ส่วนขนาดใหญ่ยังคงให้อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่สูงสุด เท่ากับร้อยละ 166.75 สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดกลางร้อยละ 74.19 และ สูงกว่าเนื้อที่เพาะปลูกขนาดเล็กร้อยละ 39.54

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำสวนกล้วยหอมทอง กับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์

การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำสวนกล้วยหอมทองกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ จะพิจารณาเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ลงทุนทราบว่าการลงทุนนั้นให้ผลเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับการนำเงินลงทุนไปฝากธนาคารพาณิชย์เพื่อรับดอกเบี้ย และจะพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ เพื่อให้ทราบว่า การกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์มาลงทุนนั้น ดอกเบี้ยที่ผู้ลงทุนจะต้องจ่ายค้ำกับอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนทำสวนกล้วยหอมทองหรือไม่ อัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ที่น่ามาพิจารณาจะใช้อัตราดังนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเท่ากับร้อยละ 7.25 ต่อปี และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้เท่ากับร้อยละ 15.00 ต่อปี รายละเอียดการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนจากการทำสวนกล้วยหอมทองกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ จากตารางที่ 5.4 มีดังนี้

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 1-9 ไร่

เกษตรกรได้รับอัตราผลขาดทุนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 32.04 ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 39.29 และต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 47.04 แสดงว่าการลงทุนทำสวนกล้วยหอมทองในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดเล็กให้ อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ไม่คุ้มกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ทั้งอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์เงินสด เกษตรกรจะได้รับ อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่จากการลงทุนร้อยละ 127.21 สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 119.96 และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 112.21 แสดงว่า หากพิจารณาเฉพาะต้นทุนการปลูกที่เป็นเงินสด การลงทุนทำสวนกล้วยหอมทองในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดเล็ก ให้อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่สูงกว่าการนำเงินไปฝากธนาคารพาณิชย์เพื่อรับดอกเบี้ย และสูงกว่าดอกเบี้ยจ่ายเมื่อมีการกู้เงินจาก ธนาคารพาณิชย์เพื่อนำมาลงทุน

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 10-39 ไร่

เกษตรกรได้รับอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 43.19 สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 35.94 และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 28.19 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์เงินสด เกษตรกรจะได้รับอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 92.56 สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 85.31

ตารางที่ 5.4 การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำสวนกล้วยหอมทองกับอัตรา
ดอกเบ็ญของธนาคารพาณิชย์

: ร้อยละ

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-39 ไร่	เนื้อที่ 40 ไร่ขึ้นไป
1. อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์	7.25	7.25	7.25
2. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์	15.00	15.00	15.00
3. อัตราผลตอบแทน (ขาดทุน) ต่อการลงทุนต่อไร่	(32.04)	43.19	106.93
4. อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่	127.21	92.56	166.75
5. เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน (ขาดทุน) ต่อการลงทุนต่อไร่กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (3 - 1)	(39.29)	35.94	99.68
6. เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทน (ขาดทุน) ต่อการลงทุนต่อไร่กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (3 - 2)	(47.04)	28.19	91.93
7. เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการ การลงทุนต่อไร่กับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก (4-1)	119.96	85.31	159.50
8. เปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อ การลงทุนต่อไร่กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ (4 - 2)	112.21	77.56	151.75

และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 77.56 แสดงว่าการลงทุนทำส่วนกล้วยหอมทองในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดกลาง ไม่ว่าจะพิจารณาต้นทุนการปลูกรวมหรือต้นทุนการปลูกเฉพาะที่จ่ายเป็นเงินสด ก็จะทำให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่สูงกว่าการนำเงินไปฝากธนาคารพาณิชย์เพื่อรับดอกเบี้ยหรือการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์เพื่อนำมาลงทุน โดยเสียดอกเบี้ยจ่าย

เนื้อที่เพาะปลูกขนาด 40 ไร่ขึ้นไป

เจ้าของสวนได้รับอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 106.93 สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 99.68 และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 91.93 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์เงินสด เกษตรกรจะได้รับอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่ร้อยละ 166.75 สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 159.50 และสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 151.75 แสดงว่าการลงทุนทำส่วนกล้วยหอมทองในเนื้อที่เพาะปลูกขนาดใหญ่ ให้ผลอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่สูงกว่าการนำเงินไปฝากธนาคารพาณิชย์เพื่อรับดอกเบี้ย และสูงกว่าดอกเบี้ยจ่ายที่ต้องเสีย หากมีการกู้ยืมเงินจากธนาคารพาณิชย์เพื่อนำมาลงทุน ไม่ว่าจะพิจารณาในแง่ต้นทุนการปลูกรวมหรือต้นทุนการปลูกเฉพาะที่จ่ายเป็นเงินสด

การเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำส่วนกล้วยหอมทองกับอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ของสวนขนาดต่าง ๆ

จากการเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำส่วนกล้วยหอมทองกับอัตราดอกเบี้ยธนาคารพาณิชย์ของสวนขนาดต่าง ๆ พบว่า

1. สวนขนาดใหญ่ให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์สูงที่สุด และสวนขนาดเล็กให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์
2. เมื่อพิจารณาเฉพาะอัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่กับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ ปรากฏว่าสวนขนาดใหญ่ให้อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์สูงที่สุด ในขณะที่สวนขนาดกลางให้อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ต่ำสุดแต่ก็ยังสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์ สำหรับสวนขนาดเล็กให้อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยของธนาคารพาณิชย์

จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ของการทำสวนกล้วยหอมทอง จะเห็นว่าสวนขนาดใหญ่ ให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ที่สูงสุด ในขณะที่สวนขนาดเล็กให้ อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ต่ำสุด อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุน ต่อไร่เป็นหลักเบื้องต้นในการพิจารณาประกอบการตัดสินใจเท่านั้น การพิจารณาว่าสวนขนาดใหญ่เป็น ขนาดที่เหมาะสมกับการลงทุน จะต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น สวนขนาดใหญ่แม้ จะให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ที่สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับสวนกล้วยหอมทองขนาดอื่น ๆ แต่การตัดสินใจลงทุนในสวนขนาดใหญ่ จะต้องพิจารณาปัจจัยอื่น ๆ ประกอบ เช่น ปัจจัย ทางด้านการตลาด ความไม่แน่นอนของราคา ความเสี่ยงจากการลงทุน เป็นต้น ในกรณีของสวน ขนาดเล็กก็เช่นเดียวกัน แม้ว่าให้อัตราผลตอบแทนต่อการลงทุนต่อไร่ แต่ในการพิจารณาตามเกณฑ์ เงินสด สวนขนาดเล็กก็ให้อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อการลงทุนต่อไร่สูง และเมื่อพิจารณา ปัจจัยอื่นประกอบจะพบว่าสวนขนาดเล็กมีการลงทุนในเครื่องมือการเกษตรน้อย เงินลงทุนรวมต่อ ส่วนต่ำ นอกจากนี้ยังมีการใช้แรงงานครัวเรือนให้เป็นประโยชน์ สวนขนาดเล็กจึงเหมาะกับ ลักษณะการผลิตแบบครัวเรือน ซึ่งไม่ต้องใช้เงินลงทุนมาก แต่ให้อัตราผลตอบแทนที่เป็นเงินสดต่อ การลงทุนต่อไร่สูง

การวิเคราะห์ราคาคู่มือทุน และผลผลิตคู่มือทุนของกล้วยหอมทอง

การวิเคราะห์ราคาคู่มือทุนและผลผลิตคู่มือทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงราคาและ ปริมาณของผลผลิตที่เกษตรกรสามารถขายได้โดยไม่ขาดทุน ซึ่งในการวิเคราะห์นี้จะจำแนกต้นทุน การผลิตตามความโน้มเอียงที่ต้นทุนจะแปรเปลี่ยนไปตามปริมาณการผลิต ดังนี้

ต้นทุนผันแปร (Variable cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการทำสวนกล้วยหอมทอง ที่แปรเปลี่ยนตามปริมาณการผลิต ได้แก่ ค่าวัตถุดิบโดยตรง ค่าแรงโดยตรง และค่าใช้จ่าย การผลิต คือ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น ค่าอุปกรณ์การเกษตร ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์การ เกษตร และดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งค่าใช้จ่ายเหล่านี้บางชนิดเป็นต้นทุนกึ่งผันแปร แต่เพื่อความสะดวก ในการคำนวณจึงกำหนดให้เป็นต้นทุนผันแปร

ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการทำสวนกล้วยหอมทองที่ไม่ แปรเปลี่ยนตามปริมาณการผลิต ค่าใช้จ่ายนี้จะคงที่ในระดับการผลิตหนึ่ง ซึ่งได้แก่ ค่าใช้ที่ดิน และค่าเสื่อมราคาเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร

การวิเคราะห์ราคาคู่มือทุนและผลผลิตคู่มือทุน มีรายละเอียดดังนี้

ราคาคุ้มทุน

ราคาคุ้มทุน หมายถึง ราคาที่เกษตรกรสามารถขายผลผลิตของตน โดยที่ไม่มีการและไม่ขาดทุน หรือมีการเท่ากับศูนย์ ราคาขาย ณ จุดคุ้มทุน เป็นราคาที่อย่างน้อยที่สุดเกษตรกรจะไม่ขาดทุนและสามารถดำเนินการผลิตในช่วงต่อไปได้ เนื่องจากมีการแปรได้มาลดเขยต้นทุนคงที่อย่างเพียงพอ

ราคาคุ้มทุนเป็นราคาที่สามารถหาได้จากจุดคุ้มทุน (Break Even Point) ในกรณีที่ทราบปริมาณผลผลิตและต้นทุนทั้งหมด ในการคำนวณหาราคาคุ้มทุนจะทำให้ทราบราคาต่อหน่วยที่จะทำกำไรได้ทั้งหมดเท่ากับต้นทุนทั้งหมดเมื่อสามารถขายได้เท่ากับจำนวนผลผลิต ณ ราคาต่อหน่วยที่หาได้ ซึ่งก็คือราคาขายต่อหน่วยเท่ากับต้นทุนเฉลี่ยต่อหน่วย

จากสมการ

$$\begin{aligned}
 \text{รายได้ทั้งหมดต่อไร่} &= \text{ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่} \\
 &= \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่} \\
 \text{ราคาคุ้มทุน} \times \text{ผลผลิตต่อไร่} &= \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่} \\
 \text{ราคาคุ้มทุน (ต่อเครือ)} &= \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่}}{\text{ผลผลิตต่อไร่}}
 \end{aligned}$$

การวิเคราะห์ราคาคุ้มทุนแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูก จากตารางที่ 5.5 มีดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่

ราคาคุ้มทุนเท่ากับ 30.87 บาทต่อเครือ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคาคุ้มทุนที่มากที่สุดเท่ากับ 29.50 บาทต่อเครือ $\left(\frac{8,564.77}{290.36}\right)$ หรือคิดเป็นร้อยละ 95.56 ของราคาคุ้มทุน $\left(\frac{29.50}{30.87} \times 100\right)$ เมื่อเปรียบเทียบราคาขาย 28.24 บาทต่อเครือ กับราคาคุ้มทุน เกษตรกรมีผลขาดทุน 2.63 บาทต่อเครือ

ตารางที่ 5.5 ราคาต้นทุนของลวณกล้วยหอมทองขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

รายการ		เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-39 ไร่	เนื้อที่ 40 ไร่ขึ้นไป
1. ต้นทุนคงที่ต่อไร่	(บาท)	399.65	701.30	619.52
2. ต้นทุนเงินแปรต่อไร่	(บาท)	8,564.77	6,050.11	6,176.26
3. ผลผลิตต่อไร่	(เครือ)	290.36	287.65	306.25
4. ราคาต้นทุนต่อเครือ (1 + 2) ÷ 3	(บาท)	30.87	23.47	22.19
5. ราคาขายต่อเครือ	(บาท)	28.24	28.24	28.24
6. กำไร (ขาดทุน) ต่อเครือ (5 - 4)	(บาท)	(2.63)	4.77	6.05

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.5.1 รายละเอียดต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรเฉลี่ยต่อไร่ ของส่วนกล้วยหอมทอง
ขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527/2528

หน่วย : บาท

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่	เนื้อที่ 10-39 ไร่	เนื้อที่ 40 ไร่ขึ้นไป
ต้นทุนคงที่	399.65	701.30	619.52
1. ค่าไถ่ที่ดิน	200.-	500.-	500.-
2. ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือการเกษตร	199.65	201.30	119.52
ต้นทุนผันแปร	8,564.77	6,050.11	6,176.26
1. วัสดุติดโดยตรง	3,310.01	2,615.28	2,881.92
2. ค่าแรงโดยตรง	3,414.89	2,357.23	2,333.33
3. น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	103.97	187.44	222.13
4. อุปกรณ์การเกษตร	807.47	418.05	413.46
5. ค่าซ่อมแซมเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร	222.21	57.41	27.50
6. ดอกเบี้ยเงินกู้	706.22	414.70	297.92
ต้นทุนรวม	8,964.42	6,751.41	6,795.78

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่

ราคาคຸ້ມทุนเท่ากับ 23.47 บาทต่อเคຣือ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของ
 ราคาคຸ້ມทุนมากที่สุดเท่ากับ 21.03 บาทต่อเคຣือ ($\frac{6,050.11}{287.65}$) หรือคิดเป็นร้อยละ 89.60
 ของราคาคຸ້ມทุน ($\frac{21.03}{23.47} \times 100$) เมื่อเปรียบเทียบราคาขาย 28.24 บาทต่อเคຣือ กับราคา
 คຸ້ມทุน เกษตรกรมีผลกำไร 4.77 บาทต่อเคຣือ

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไป

ราคาคຸ້ມทุนเท่ากับ 22.19 บาทต่อเคຣือ ต้นทุนแปรได้เป็นต้นทุนในส่วนของราคา
 คຸ້ມทุนมากที่สุดเท่ากับ 20.17 บาทต่อเคຣือ ($\frac{6,176.26}{306.25}$) หรือคิดเป็นร้อยละ 90.89 ของ
 ราคาคຸ້ມทุน ($\frac{20.17}{22.19} \times 100$) เมื่อเปรียบเทียบราคาขาย 28.24 บาทต่อเคຣือ กับราคาคຸ້ມทุน
 เกษตรกรมีผลกำไร 6.05 บาทต่อเคຣือ

จากการวิเคราะห์ราคาคຸ້ມทุน จะเห็นว่าส่วนขนาดใหญ่มีราคาคຸ້ມทุนต่ำกว่าส่วน
 ขนาดอื่น ๆ

ผลผลิตคຸ້ມทุน

ผลผลิตคຸ້ມทุน หมายถึง ปริมาณผลผลิตที่น้อยที่สุดที่เกษตรกรจะต้องขายให้ได้ ณ
 ราคาขายที่กำหนด จะทำให้เกษตรกรไม่ขาดทุน หรือมีกำไรเท่ากับศูนย์ เมื่อเกษตรกรสามารถ
 ขายผลผลิตในปริมาณที่มากกว่าผลผลิตคຸ້ມทุนแล้ว เกษตรกรก็จะได้รับผลกำไร ผลผลิตคຸ້ມทุนนี้จะเป็น
 ประโยชน์ต่อเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรทราบว่า ณ ราคาขายที่กำหนดควรจะผลิตในปริมาณมาก
 น้อยเพียงใดสิ่งจะไม่ขาดทุน

ผลผลิตคຸ້ມทุนเป็นปริมาณผลผลิตที่หาได้จากจุดคຸ້ມทุน ในกรณีที่ทราบราคาขายและ
 ต้นทุนทั้งหมด ในการคำนวณปริมาณผลผลิตคຸ້ມทุนนี้จะทำให้ทราบถึงปริมาณผลผลิตต่อไร่ ที่จะทำให้
 รายได้ทั้งหมดเท่ากับต้นทุนทั้งหมด เมื่อสามารถขายผลผลิตได้เท่ากับปริมาณผลผลิตที่ผลิตได้ ณ
 ระดับราคาที่ลຳสามารถขายได้ นั่นก็คือ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ เท่ากับปริมาณขายเฉลี่ยต่อไร่

จากสมการ

$$\begin{aligned}
 \text{รายได้ทั้งหมดต่อไร่} &= \text{ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่} \\
 \text{รายได้ทั้งหมดต่อไร่} &= \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + \text{ต้นทุนผันแปรต่อไร่} \\
 \text{ปริมาณผลผลิตคัมพูนต่อไร่} \times \text{ราคาขายต่อเครือ} &= \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่} + (\text{ปริมาณผลผลิตคัมพูนต่อไร่} \\
 &\quad \times \text{ต้นทุนผันแปรต่อเครือ})
 \end{aligned}$$

(ปริมาณผลผลิตคัมพูนต่อไร่ \times ราคาขายต่อเครือ)

$$- (\text{ปริมาณผลผลิตคัมพูนต่อไร่} \times \text{ต้นทุนผันแปรต่อเครือ}) = \text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่}$$

$$\text{ปริมาณผลผลิตคัมพูนต่อไร่} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่ต่อไร่}}{\text{ราคาขายต่อเครือ} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อเครือ}}$$

การวิเคราะห์ผลผลิตคัมพูนแยกตามขนาดเนื้อที่เพาะปลูกจากตารางที่ 5.6 มีรายละเอียดดังนี้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 1-9 ไร่

ราคาขายเฉลี่ยเครือละ 28.24 บาท และต้นทุนผันแปรเฉลี่ยเครือละ 29.50 บาท เนื้อที่เพาะปลูกขนาดนี้จึงไม่มีกำไรผันแปรที่จะนำมาชดเชยต้นทุนคงที่ ทำให้ไม่สามารถที่จะคำนวณปริมาณผลผลิตคัมพูนต่อไร่ได้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 10-39 ไร่

ผลผลิตคัมพูนเท่ากับ 97.27 เครือ เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของเกษตรกร จะเห็นว่าเกษตรกรสามารถผลิตได้มากกว่าผลผลิตคัมพูนต่อไร่ เท่ากับ 190.38 เครือ หรือเกษตรกรสามารถผลิตได้เกินกว่าผลผลิตคัมพูนร้อยละ $\left(\frac{190.38}{97.27} \times 100 \right)$

ตารางที่ 5.6 ผลผลิตคัมทูนของล่ำนกล้วยหอมทองขนาดต่าง ๆ ปีการเพาะปลูก 2527 /2528

รายการ	เนื้อที่ 1-9 ไร่'	เนื้อที่ 10-39 ไร่'	เนื้อที่ 40 ไร่ขึ้นไป
1. ต้นทุนคงที่ต่อไร่ (บาท)	399.65	701.30	619.52
2. ต้นทุนผันแปรต่อไร่ (บาท)	8,564.77	6,050.11	6,176.26
3. ผลผลิตต่อไร่ (เครือ)	290.36	287.65	306.25
4. ต้นทุนผันแปรต่อเครือ (บาท) (2 ÷ 3)	29.50	21.03	20.17
5. ราคาขายต่อเครือ (บาท)	28.24	28.24	28.24
6. กำไรผันแปรต่อเครือ (บาท) (5 - 4)	(1.26)	7.21	8.07
7. ปริมาณผลผลิตคัมทูนต่อไร่ (เครือ) (1 ÷ 6)	*	97.27	76.77
8. ผลผลิตที่เกินผลผลิตคัมทูนต่อไร่ (3 - 7) (เครือ)	*	190.38	229.48

* เนื่องจากไม่มีกำไรผันแปรที่จะนำมาชดเชยต้นทุนคงที่ ทำให้ไม่สามารถคำนวณปริมาณผลผลิตคัมทูนต่อไร่ได้

ขนาดเนื้อที่เพาะปลูก 40 ไร่ขึ้นไป

ผลผลิตคัมทูนเท่ากับ 76.77 เครือ เมื่อเปรียบเทียบกับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของ
เจ้าของสวน จะเห็นว่าเกษตรกรสามารถผลิตได้ มากกว่าผลผลิตคัมทูนต่อไร่ เท่ากับ 229.48
เครือ หรือเกษตรกรสามารถผลิตได้เกินกว่าผลผลิตคัมทูนร้อยละ $298.92 \left(\frac{229.48}{76.77} \times 100 \right)$

จากการวิเคราะห์ผลผลิตคัมทูน เนื้อที่เพาะปลูกขนาดใหญ่มีปริมาณผลผลิตคัมทูน
ต่อไร่ต่ำสุด

ศูนย์วิทยพัชกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย